
Antopäivä: 10.3.2011	Voimaantulopäivä: 18.3.2011	Voimassa: toistaiseksi
-------------------------	--------------------------------	---------------------------

Säädösperusta:
Ilmailulaki (1194/2009) 69 §, Ilmailumääräys OPS M3-14 kohta 2.1, JAR-OPS 3 -vaatimusten kohdan 3.005 (d), liitteen 1 kohta (c)(iv)(B)

Muutostiedot:

Soveltamisala:
Helikopterilla harjoitettava kaupallinen ilmakuljetus, kiireelliset lääkintähelikopterilennot

Helikopterin vähimmäismiehistövaatimusten täyttäminen kiireellisillä lääkintähelikopterilennoilla (HEMS) yöllä

Tässä ilmailuohjeessa esitetään yksi mahdollinen tapa järjestää toiminta siten, että Liikenteen turvallisuusvirasto katsoo kyseistä toimintaa koskevien vaatimusten täyttyvän. Ilmailuohjeen mukainen menettely ei ole ainoa mahdollinen menettely. Muunlaista menettelyä esittävän lentotoiminnan harjoittajan on tehtävä turvallisuustarkastelu ja osoitettava siinä, että esityksen mukaisesti toimittaessa saavutetaan vähintään yhtä hyvä lentoturvallisuuden taso kuin tämän ilmailuohjeen mukaista menettelyä noudatettaessa.

SISÄLTÖ

1	JAR-OPS 3:N VAATIMUKSET	2
2	LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTON HYVÄKSYMÄT TOIMINNAN JÄRJESTELYT	2
3	LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTOA TYYDYTTÄVÄT MENETELMÄT KÄYTETTÄESSÄ YHTÄ OHJAAJAA JA YHTÄ HEMS-MIEHISTÖN JÄSENTÄ KIIREELLISILLÄ LÄÄKINTÄHELIKOPTERILENNOILLA YÖLLÄ	2
3.1	Maassa olevien vertailukohtien riittävyys	2
3.2	Lennon seuraaminen HEMS- tehtävän aikana	3
3.3	Sääpalvelun luotettavuus.....	3
3.4	Helikopterin vähimmäisvarustus HEMS- toiminnassa ja minimivarusteluettelo	3
3.5	Miehistöjärjestelyn jatkuvuus	3
3.6	Miehistön pätevyys	3
3.6.1	Ohjaajalle asetettavat lisävaatimukset.....	3
3.6.2	HEMS- miehistön jäsenelle asetettavat lisävaatimukset.....	5
3.7	Toimintamenetelmät	7
3.8	Sääminimit	8
3.9	Alueen erityisolosuhteista johtuvat seikat	8

1 JAR-OPS 3:N VAATIMUKSET

JAR-OPS 3 -vaatimusten kohdan 3.005 (d) liitteessä 1 mainittu helikopterin miehistön kokoonpanon perussääntö edellyttää, että kiireellisillä lääkintähelikopterilennoilla (HEMS) yöllä vähimmäismiehistöön kuuluu kaksi ohjaajaa. Yhtä ohjaajaa ja yhtä HEMS- miehistön jäsentä (lentoavustajaa) voidaan kuitenkin käyttää tietyillä maantieteellisillä alueilla, jotka lentotoiminnan harjoittaja on määritellyt toimintakäsikirjassa ja jotka ovat viranomaista tyydyttäviä, ottaen huomioon JAR-OPS 3 -vaatimuksissa erikseen mainitut seikat.

2 LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTON HYVÄKSYMÄT TOIMINNAN JÄRJESTELYT

Liikenteen turvallisuusvirasto katsoo hyväksyttäväksi yhden ohjaajan ja yhden HEMS- miehistön jäsenen käyttämisen helikopterin vähimmäismiehistönä kiireellisillä lääkintähelikopterilennoilla yöllä, kun toiminta järjestetään tässä ilmailuohjeessa julkaistavien menettelyjen mukaisesti ja esitetään toimintakäsikirjassa.

Menettelyjen tavoitteena on muun ohella varmistaa miehistöyhteistyön osaaminen ja kyky toimia, jos joudutaan odottamatta mittarisääolosuhteisiin.

Ohjaajan pätevyyttä koskevassa kohdassa 6.1.1 on asetettu voimassa oleva mittarilentokelpuutus yhdeksi alkuvaiheen edellytykseksi sille, että viranomainen voi katsoa menettelyn hyväksyttäväksi. Liikenteen turvallisuusviraston tarkoitus on kuitenkin se, että alkuvaiheen jälkeen, kun toiminnan harjoittaja on saanut kokemusta toiminnasta, voimassa olevaa mittarilentokelpuutusta ei vaadita, jos tietyt edellytykset täyttyvät.

Kohdassa 6.2.7, "Lääketieteellinen kelpoisuus", on otettu huomioon Euroopan lentoturvallisuusviraston (EASA) valmistelemat niin sanotun teknisen miehistönjäsenen fyysistä ja henkistä kelpoisuutta sääntelevät määräykset, jotka tämänhetkisen tiedon mukaan tulevat voimaan vuonna 2012 ja koskevat silloin kaikkia teknisen miehistön jäseniä. Tämän ilmailuohjeen mukaisesti meneteltäessä Liikenteen turvallisuusvirasto soveltaa kohdan 6.2.7 vaatimuksia ennen EASAn määräysten voimaantuloa vain uusiin HEMS- miehistön jäseniin ja edellyttää heidän osaltaan EASAn määräysten uusimpien versioiden noudattamista.

Liikenteen turvallisuusvirasto arvioi nyt julkaistavien menettelyjen tarkoituksenmukaisuutta uudelleen sitten, kun yhden ohjaajan ja HEMS- miehistön jäsenen käytöstä helikopterin miehistönä on saatu lisää kokemusta.

3 LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTOA TYYDYTTÄVÄT MENETELMÄT KÄYTETTÄESSÄ YHTÄ OHJAAJAA JA YHTÄ HEMS-MIEHISTÖN JÄSENTÄ KIIREELLISILLÄ LÄÄKINTÄHELIKOPTERILENNOILLA YÖLLÄ

viite: JAR-OPS 3, 3.005(d), liite 1, alakohta (c)(3)(iv)(B)

3.1 Maassa olevien vertailukohtien riittävyys

HEMS- toiminta-alueen on oltava Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä ja se on esitettävä toimintakäsikirjassa.

Lentotoiminnan harjoittaja vastaa siitä, että HEMS- toiminta-alueella maassa olevat vertailukohtat riittävät turvalliseen VFR- lentoon ilman pimeänäköjärjestelmien käyttöä, ja ottaa sen huomioon toimintakäsikirjan ohjeistuksessa.

3.2 Lennon seuraaminen HEMS- tehtävän aikana

Lentotoiminnan harjoittajalla on oltava mahdollisuus olla yhteydessä helikopteriin koko HEMS- toiminta-alueella. Lentoa on kyettävä seuraamaan reaaliaikaisesti HEMS- tehtävän päättymiseen asti.

3.3 Sääpalvelun luotettavuus

Lentotoiminnan harjoittajan on esitettävä toimintakäsikirjassa luotettaviksi katsomansa säätietolähteet ja niihin mahdollisesti liittyvät rajoitukset.

3.4 Helikopterin vähimmäisvarustus HEMS- toiminnassa ja minimivarusteluettelo

Helikopterissa on oltava IFR- lentoon vaadittava varustus yhden ohjaajan ohjaamomiehistöä varten, lennonvakautusjärjestelmä, kolmen akselin autopilotti sekä helikopterin valmistajan tai laitevalmistajan lisävarusteena helikopterityyppiin hyväksyttävä ja tarkoituksenmukainen liikkuvan karttanäytön antava laite. Laitteen tietokannan on oltava ajan tasalla.

Yön vallitessa (yön määritelmä: ks. ilmailumääräys OPS M1-1, "Lentosäännöt") ja aina sellaisena aikana, jolloin lennon reitillä vallitsee Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n julkaiseman graafisen almanakan (<http://www.csc.fi/csc/julkaisut/graafinenallakka>) mukaan pimeys, helikopterissa on oltava sekä ohjaajan että lentoavustajan käytettävissä pimeänäköjärjestelmä (NVIS) ja sen edellyttämä varustus. Toimintaa saa kuitenkin jatkaa 3 vuorokauden ajan lentoavustajan käyttämän pimeänäköjärjestelmän vikaannuttua, mikäli lentotoiminnan harjoittaja on laatinut ohjeet tilapäiseen toimintaan ilman pimeänäköjärjestelmää.

Helikopterin minimivarusteluettelossa on otettava huomioon tässä ilmailuohjeessa esitetyt vaatimukset.

3.5 Miehistöjärjestelyn jatkuvuus

Lentotoiminnan harjoittajan on määrättävä, että HEMS- toiminnassa yöllä saadaan kahden ohjaajan miehistökokoonpanon sijasta käyttää vain tämän ilmailuohjeen mukaista yhden ohjaajan ja HEMS- miehistön jäsenen miehistökokoonpanoa.

Lukuun ottamatta poikkeustapauksia, jotka on esitetty JAA:n julkaisun "ACJ to Appendix 1 to JAR-OPS 3.005(d), subparagraph (c)(3)(iv), HEMS crew member" kohdissa 3a-c, HEMS- miehistön jäsenen on aina lennon aikana oltava etuistuimella (perämiehen paikalla).

3.6 Miehistön pätevyys

3.6.1 Ohjaajalle asetettavat lisävaatimukset

3.6.1.1 Peruskoulutus

Lentotoiminnan harjoittajalta edellytetään 24 kuukauden ajan tämän ilmailuohjeen voimaan tulosta lukien tai, jos HEMS- toiminta aloitetaan myöhemmin kuin tämän ilmailuohjeen tullessa voimaan,

24 kuukauden ajan HEMS- toiminnan aloittamisesta lukien, että jokaisella HEMS- toimintaan osallistuvalla ohjaajalla on voimassa oleva mittarilentokelpuutus käytettävää helikopterityyppejä varten.

Edellä tarkoitetun 24 kuukauden ajanjakson jälkeen Liikenteen turvallisuusvirasto voi perustellusta esityksestä katsoa tyydyttäväksi myös järjestelyn, jossa HEMS- toimintaan osallistuvalla ohjaajalla ei ole voimassa olevaa mittarilentokelpuutusta. Tätä varten lentotoiminnan harjoittajan on tehtävä HEMS- toiminnastaan turvallisuustarkastelu ja osoitettava siinä, että esityksen mukaisesti meneteltäessä säilytetään ilman ohjaajan voimassa olevaa mittarilentokelpuutusta kyky toimia, jos joudutaan odottamatta mittarisääolosuhteisiin.

Lisäksi ohjaajalla on oltava yhteiseurooppalaisten JAR-FCL 2 -vaatimusten, "Ohjaamomiehistön lupakirjat (Helikopterit)", kohdan 2.261 (d) periaatteiden mukainen miehistöyhteistyökoulutus, joka on kuitenkin suoritettava niin, että HEMS- miehistön jäsen ei käytä ohjaimia. Koulutukseen on sisällyttävä vähintään 20 teoriaoppituntia ja 15 tuntia lentokoulutusta lentotoiminnan harjoittajan käyttämää helikopterityyppeä vastaavalla FTD3 MCC- tai FFS- tasoisella laitteella, johon lentotoiminnan harjoittajalla on käyttäjähväksyntä.

Edellä tarkoitettu koulutus on järjestettävä siten, että miehistönä on yksi ohjaaja ja yksi HEMS- miehistön jäsen. Kouluttajalla on oltava käytettävän helikopterityypin tyypikouluttajan oikeudet ja vähintään 500 tunnin lentokokemus toiminnasta, jossa ohjaamomiehistöön kuuluu useita ohjaajia tai yksi ohjaaja ja HEMS- miehistön jäsen ja jossa käytetään hyväksytyjä miehistöyhteistyömenetelmiä.

Lentokoulutuksessa on käytettävä lentotoiminnan harjoittajan normaalin VFR- ja IFR- lentotoiminnan sekä hätätilanteiden vakiotoimintamenetelmiä.

Ohjaajan on täytettävä pimeänäköjärjestelmien (NVIS) tietopuolisen ja käytännön tuntemuksen vaatimukset, jotka esitetään ilmailuohjeessa OPS T4-2, "Pimeänäköjärjestelmien (NVIS) käyttö helikoptereilla harjoitettavassa kaupallisessa ilmakuljetuksessa VFR- lennoilla yöllä".

3.6.1.2 Määräaikaiskoulutus

Ohjaajan määräaikaiskoulutus on järjestettävä JAR-OPS 3 -vaatimusten mukaisesti ja siinä on täytettävä seuraavat erityisvaatimukset:

Ohjaajan on saatava käytettävää helikopterityyppeä vastaavalla FTD3 MCC- tai FFS- tasoisella laitteella, johon lentotoiminnan harjoittajalla on käyttäjähväksyntä, tai jos tällaista laitetta ei ole, käytettävällä helikopterityypillä kertauskoulutusta mittarilento- ja ohjaamoyhteistyötaitojen ylläpitämiseksi vähintään 6 tuntia 6 kuukauden välein. Tästä määrästä vähintään 4 tuntia on oltava mittariaikaa. Tämä koulutus on voimassa 6 kuukautta sen kalenterikuukauden lopusta lukien, jonka aikana se on saatu. Jos koulutus on saatu edellisen koulutuksen voimassaoloajan viimeisen kalenterikuukauden aikana, koulutuksen voimassaoloaika jatkuu suorituspäivästä siihen saakka, kunnes edellisen koulutuksen voimassaoloajan päättymisestä on kulunut 6 kuukautta.

Edellä tarkoitettu kertauskoulutus on järjestettävä siten, että miehistönä on yksi ohjaaja ja yksi HEMS- miehistön jäsen. Lentokoulutuksessa on käytettävä lentotoiminnan harjoittajan normaalin VFR- ja IFR- lentotoiminnan sekä hätätilanteiden vakiotoimintamenetelmiä. Kouluttajalla on oltava käytettävän helikopterityypin tyypikouluttajan oikeudet ja vähintään 500 tunnin lentokokemus toiminnasta, jossa oh-

jaamomiehistöön kuuluu useita ohjaajia tai yksi ohjaaja ja HEMS- miehistön jäsen ja jossa käytetään hyväksytyjä miehistöyhteistyömenetelmiä.

Edellä esitetty korvaa JAR-OPS 3 vaatimuksen HEMS- toimintaan osallistuvien ohjaajien viimeaikaisesta kokemuksesta [JAR-OPS 3, kohta 3.005 (d), liite 1, (c)(3)(iii)].

3.6.1.3 Harjoitukset

Ohjaajan on oltava kohdassa 6.1.2 sanotun lisäksi suorittanut viimeksi kuluneiden 6 kuukauden aikana seuraavat harjoitukset:

- a) vähintään 4 tuntia harjoituslentoja käytettävää helikopterityyppiä vastaavalla FTD3 MCC- tai FFS- tasoisella laitteella, johon lentotoiminnan harjoittajalla on käyttäjähväksyntä, tai
- b) vähintään 12 lähestymistä käytettävällä helikopterityypillä mittarilentomenetelmiä noudattaen.

Harjoituksissa on käytettävä lentotoiminnan harjoittajan normaalin VFR- ja IFR- lentotoiminnan vakiotoimintamenetelmiä, ja ohjaamomiehistönä on oltava yksi ohjaaja ja yksi HEMS- miehistön jäsen.

Lentotoiminnan harjoittajan on varmistettava, että harjoitukset ajoitetaan mittarilento- ja ohjaamoyhteistyötaitojen ylläpidon kannalta tarkoituksenmukaisesti, ottaen huomioon kohdassa 6.1.2 tarkoitettun määräaikauskoulutuksen. Harjoitusten suorittamistapa on esitettävä toimintakäsikirjassa ja ne on kirjattava määräaikauskoulutuksen kirjanpitoon.

3.6.2 HEMS- miehistön jäsenelle asetettavat lisävaatimukset

3.6.2.1 Teoreettinen peruskoulutus

HEMS- miehistön jäsenelle on annettava tietuupuolinen peruskoulutus seuraavista aiheista (mainitut oppituntimäärät ovat ohjeellisia):

- Ilmailulaki, lentosäännöt, VFR- ja IFR- lentomenetelmät, ilmaliikennepalvelu ja lentopaikat: 9,5 oppituntia
- Yleinen lennonteoria: 7 oppituntia
- Helikoptereiden rakenteen, voimalaitteiden, järjestelmien ja helikopterin lentokelpoisuuden yleinen tuntemus: 18 oppituntia
- Helikopterin massa, massakeskiö ja suorituskyky: 3,5 oppituntia
- Ihmisen suorituskyky ja sen rajoitukset: 3,5 oppituntia
- Sääoppi: 9,5 oppituntia
- Lentosuunnistus käytännön VFR- ja IFR- lentotoiminnassa: 13 oppituntia
- Lennon suunnittelu: 5 oppituntia
- Lennon valmistelu ja toiminta lennon aikana: 2,5 oppituntia
- Yhteydenpito: 7,5 oppituntia
- Helikopterilentotoiminnan yleinen lentoturvallisuus: 2,5 oppituntia
- Koetilaisuus: 1 oppitunti.

Koulutusta antavalla henkilöstöllä on oltava tehtävään tarvittava pätevyys.

3.6.2.2 HEMS- miehistön jäsenen on täytettävä pimeänäköjärjestelmien (NVIS) tietopuolisen ja käytännön tuntemuksen vaatimukset, jotka esitetään ilmailuohjeessa OPS T4-2, "Pimeänäköjärjestelmien (NVIS) käyttö helikoptereilla harjoitettavassa kaupallisessa ilmakuljetuksessa VFR- lennoilla yöllä".

3.6.2.3 Miehistöyhteistyökoulutus

HEMS- miehistön jäsenellä on oltava yhteiseurooppalaisten JAR-FCL 2 -vaatimusten, "Ohjaamomiehistön lupakirjat (Helikopterit)", kohdan 2.261 (d) periaatteiden mukainen miehistöyhteistyökoulutus, joka on kuitenkin suoritettava niin, että HEMS- miehistön jäsen ei käytä ohjaimia. Koulutukseen on sisällyttävä vähintään 20 teoriaoppituntia ja 15 tuntia lentokoulutusta lentotoiminnan harjoittajan käyttämää helikopterityyppiä vastaavalla FTD3 MCC- tai FFS- tasoisella laitteella, johon lentotoiminnan harjoittajalla on käyttäjähvöksyntä. Lentokoulutuksessa on käytettävä lentotoiminnan harjoittajan normaalin VFR- ja IFR- lentotoiminnan sekä hätätilanteiden vakiotoimintamenetelmiä.

Edellä tarkoitettu koulutus on järjestettävä siten, että miehistönä on yksi ohjaaja ja yksi HEMS- miehistön jäsen. Kouluttajalla on oltava käytettävän helikopterityypin tyyppikouluttajan oikeudet ja vähintään 500 tunnin lentokokemus toiminnasta, jossa ohjaamomiehistöön kuuluu useita ohjaajia tai yksi ohjaaja ja HEMS- miehistön jäsen ja jossa käytetään hyväksytyjä miehistöyhteistyömenetelmiä.

3.6.2.4 Perehdyttäminen käytännön lentotoimintaan

HEMS- miehistön jäsenen on perehdyttävä käytännön lentotoimintaan tarkkailijana yöllä lennoilla, joiden yhteenlaskettu lentoaika on vähintään 5 tuntia.

3.6.2.5 Määräaikaiskoulutus

HEMS- miehistön jäsenelle on annettava määräaikaiskoulutus siten, että täytetään JAR-OPS 3 -vaatimukset ohjaajan määräaikaiskoulutuksesta sekä seuraavat erityisvaatimukset:

HEMS- miehistön jäsenen on saatava käytettävää helikopterityyppiä vastaavalla FTD3 MCC- tai FFS- tasoisella laitteella, johon lentotoiminnan harjoittajalla on käyttäjähvöksyntä, tai jos tällaista laitetta ei ole, käytettävällä helikopterityypillä kertauskoulutusta mittarilento- ja ohjaamoyhteistyötaitojen ylläpitämiseksi vähintään 6 tuntia 6 kuukauden välein. Tästä määrästä vähintään 4 tuntia on oltava mittariaikaa. Tämä koulutus on voimassa 6 kuukautta sen kalenterikuukauden lopusta lukien, jonka aikana se on saatu. Jos koulutus on saatu edellisen koulutuksen voimassaoloajan viimeisen kalenterikuukauden aikana, koulutuksen voimassaoloaika jatkuu suorituspäivästä siihen saakka, kunnes edellisen koulutuksen voimassaoloajan päättymisestä on kulunut 6 kuukautta.

Edellä tarkoitettu kertauskoulutus on järjestettävä siten, että miehistönä on yksi ohjaaja ja yksi HEMS- miehistön jäsen. Lentokoulutuksessa on käytettävä lentotoiminnan harjoittajan normaalin VFR- ja IFR- lentotoiminnan sekä hätätilanteiden vakiotoimintamenetelmiä. Kouluttajalla on oltava käytettävän helikopterityypin tyyppikouluttajan oikeudet ja vähintään 500 tunnin lentokokemus toiminnasta, jossa ohjaamomiehistöön kuuluu useita ohjaajia tai yksi ohjaaja ja HEMS- miehistön jäsen ja jossa käytetään hyväksytyjä miehistöyhteistyömenetelmiä.

3.6.2.6 Harjoitukset

HEMS- miehistön jäsenen on oltava kohdassa 6.2.5 sanotun lisäksi suorittanut viimeksi kuluneiden 6 kuukauden aikana seuraavat harjoitukset:

- a) vähintään 4 tuntia harjoituslentoja käytettävää helikopterityyppiä vastaavalla FTD3 MCC- tai FFS- tasoisella laitteella, johon lentotoiminnan harjoittajalla on käyttäjähyväksyntä, tai
- b) vähintään 12 lähestymistä käytettävällä helikopterityypillä mittarilentomenetelmiä noudattaen.

Harjoituksissa on käytettävä lentotoiminnan harjoittajan normaalin VFR- ja IFR- lentotoiminnan vakiotoimintamenetelmiä, ja ohjaamomiehistönä on oltava yksi ohjaaja ja yksi HEMS- miehistön jäsen.

Lentotoiminnan harjoittajan on varmistettava, että harjoitukset ajoitetaan mittarilento- ja ohjaamoyhteistyötaitojen ylläpidon kannalta tarkoituksenmukaisesti, ottaen huomioon kohdassa 6.2.5 tarkoitettun määräaikauskoulutuksen. Harjoitusten suorittamistapa on esitettävä toimintakäsikirjassa ja ne on kirjattava määräaikauskoulutuksen kirjanpitoon.

3.6.2.7 Lääketieteellinen kelpoisuus

3.6.2.7.1 HEMS- miehistön jäsenelle on tehtävä ensimmäinen lääkärintarkastus tai lääketieteellisen kelpoisuuden arviointi ja tarvittaessa uudelleenarviointi ennen työtehtävien aloittamista.

3.6.2.7.2 HEMS- miehistön jäsenen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) hyvä yleinen terveydentila
- b) ei fyysistä tai psyykkistä sairautta, joka voisi johtaa toimintakyvyn menetykseen tai kyvyttömyyteen hoitaa miehistön jäsenen tehtäviä
- c) normaali sydämen ja hengityselinten toiminta
- d) normaali keskushermosto
- e) riittävä näöntarkkuus (6/9 silmälaseilla korjattuna tai ilman laseja)
- f) riittävä kuulo
- g) normaali korvien, nenän ja kurkun toiminta.

3.6.2.7.3 Lääketieteellisen kelpoisuuden arvioinnin tai uudelleenarvioinnin suorittaa lääkäri, jolla on riittävän yksityiskohtaiset tiedot ilmailulääketieteen parhaista käytännöistä ja hakijan aiemmasta terveydentilasta. Ilmailulääkärin antama todistus luokan 2 lääketieteellisten kelpoisuusvaatimusten täyttymisestä riittää osoitukseksi kohdassa 6.2.7.2 tarkoitettusta lääketieteellisestä kelpoisuudesta.

3.6.2.7.4 Lääketieteellisen kelpoisuuden arviointi on voimassa siten kuin luokan 2 lääketieteellisen kelpoisuustodistuksen voimassaolosta on määrätty.

3.6.2.7.5 Lentotoiminnan harjoittajan on pidettävä kirjaa HEMS- miehistön jäsenen lääketieteellisestä kelpoisuudesta.

3.7 Toimintamenetelmät

Lentotoiminnan harjoittajalla on oltava vakiotoimintamenetelmät pimeänäköjärjestelmän käyttämiseksi ilmailuohjeessa OPS T4-2, "Pimeänäköjärjestelmien (NVIS) käyttö helikoptereilla harjoitettavassa kaupallisessa ilmakuljetuksessa VFR- lennoilla yöllä", esitettyjen vaatimusten mukaisesti yön vallitessa ja aina sellaisena aikana, jolloin lennon reitillä vallitsee Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n julkaiseman graafisen almanakan (<http://www.csc.fi/csc/julkaisut/graafinenallakka>) mukaan pimeys.

3.8 Sääminimit

Sääminimit ovat JAR-OPS 3 -vaatimusten mukaiset VFR- minimiit.

3.9 Alueen erityisolosuhteista johtuvat seikat

Lentotoiminnan harjoittaja määrittää kunkin HEMS- tukikohtan toiminta-alueen erityisolosuhteet ja määrää niiden edellyttämästä koulutuksesta.